

Is Zorgnet Vlaanderen klaar voor zijn eigen masterplan Ouderenzorg?

Nog maar een week geleden stelde Zorgnet Vlaanderen zijn masterplan Ouderenzorg voor. Daarin wordt gepleit voor een ouderenzorg die hoge eisen stelt aan de kwaliteit van wonen en zorg. Die toekomstgericht, coherent en moedig is. Die de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de zorg voor de kwetsbare oudere garandeert en die de eigen verantwoordelijkheid van de burger daarin onderzoekt. Gezond ouder worden, is de uitdaging voor de toekomst.

Zorg niet als een commercieel product, maar als een maatschappelijk product. Al haar leden moeten ethisch ondernemen. Een ondernemen dat gericht is op waardencreatie voor de cliënt. De cliënt staat centraal en zijn wederzijdse verwachtingen moeten regelmatig geëvalueerd worden. Ook moet de zorg de rechten van de cliënt, zijn integriteit en waardigheid respecteren. Tot slot wil men niet al te veel overheid die Zorgnet Vlaanderen lastig valt met regelgeving en tijdsverslindende procedures. Een fundamenteel vertrouwen vanuit de overheid voor de zorgondernemers vindt Zorgnet cruciaal.

Wantrouwen

Gezond wantrouwen is echter op zijn plaats. Wanneer het gaat over euthanasie, vindt Zorgnet Vlaanderen immers dat er geen rekening moet worden gehouden met diezelfde wensen van de bewoner en dat de bewoner zijn participatie en waarden eindigen waar de christelijke waarden van Zorgnet beginnen. Wat in scherp contrast staat met een onderzoek dat aantoonde dat katholieke instellingen 'openstaan voor patiënten die om euthanasie vragen', want de patiënt en zijn bekommernissen staan centraal.

De instellingen bouwen zo'n grote filter in dat het schier onmogelijk is om als patiënt/bewoner nog maar enigszins informa-

tie over euthanasie te krijgen. Tot zelfs zover dat het recht op euthanasie ontnomen wordt, de instelling en/of de zorgverstrekker heeft immers de plicht om de patiënt of de bewoner door te verwijzen. De patiënt blijft in de meest kwetsbare, pijnlijke en moeilijke dagen van zijn leven in de kou staan.

"Zorgnet legt haar eigen ethische waarden op aan de bewoner en stelt deze boven de democratische gelegitimeerde wetgeving. Zo misprijst ze niet alleen de wetgeving, maar ook het individu en zijn individuele autonomie."

Dit recht ontzien, kan zeer subtiel gebeuren, er is immers sprake van een duidelijke machtsverhouding tussen zorgverstrekker en patiënt/bewoner. Deze machtsverhouding is trouwens één van de fundamentele redenen dat er een goede overheid moet zijn die de rechten van de zwakste/de patiënt beschermt. Net daarom ook werd er in 2002 ook een patiëntenrechtenwet gestemd die de patiënt centraal stelt, en bovendien zijn of haar wensen afdwingbaar maakt.

Therapeutische mogelijkheden

De informatie aan de patiënt neemt een belangrijke rol in: informatie over therapeutische mogelijkheden, maar ook over palliatieve zorg en euthanasie. De patiënt bepaalt zelf welk zorgtraject hij kiest: zijn zelfbeschikking is afdwingbaar. Hij kan bijgevolg voor die palliatieve filter kiezen, maar er ook net niet voor kiezen! Zorgnet hekelde onlangs ongegeneerd dat ze op de vingers getikt werd door de Vlaamse inspectie (De Morgen, 2 december 2010). Een inspectie die

nochtans terecht de wet boven de eigen wensen van een instelling stelt.

De zorginspectie stelt onomwonden dat in de rusthuizen van Zorgnet de filosofische, godsdienstige en politieke vrijheid van de inwoners niet gewaarborgd wordt en er beperkingen opgelegd worden aan euthanasie. De inspectie was in het verleden even streng voor de ziekenhuizen van Zorgnet. Er werd toen reeds duidelijk gesteld dat de visie van het ziekenhuis niet mag opgelegd worden aan de artsen. Het ziekenhuis kan de artsen niet verbieden volgens de wettelijke voorziene criteria (bijvoorbeeld met betrekking tot euthanasie) te handelen.

Dit is geen nieuw feit, uit een eerdere studie (waar Zorgnet eenzijdig uit citeert in haar verdediging), bleek al dat een aantal instellingen weigerde euthanasie uit te voeren. Uitsluitend katholieke instellingen. Verder zegt Zorgnet dat haar instellingen meer aandacht besteden aan ethische aspecten en de euthanasiewet vertaalt in een totaalzorg die het wettelijke en klinische kader overstijgt (letterlijk en figuurlijk waarschijnlijk).

Verplicht

Zorgnet argumenteert dat niemand verplicht kan worden om euthanasie uit te voeren of er aan mee te werken. Dit is natuurlijk juist, maar de instelling moet er

wel alles aan doen dat dit mogelijk is en mag de individuele vrijheid van haar bewoners niet beperken. Zorgnet stelt dus constant een instelling gelijk met een persoon, namelijk de arts, de hulpverlener. Het individu heeft echter een persoonlijk geweten wat niet van een instelling kan gezegd worden. Het is niet omdat een individu opgenomen is in een instelling dat zijn persoonlijke rechten volledig ingeperkt zijn. De grondwet bepaalt bijvoorbeeld zeer duidelijk de beoefening van een levensbeschouwing (vrijheid van eredienst), onder andere in de gevangenis en het ziekenhuis.

Zorgnet legt haar eigen ethische waarden op aan de bewoner en stelt deze boven de democratische gelegitimeerde wetgeving. Zo misprijst ze niet alleen de wetgeving, maar ook het individu en zijn individuele autonomie. Of vindt Zorgnet euthanasiezorg geen basiszorg maar zorg die enkel in het 'aanvullende pakket' thuis hoort? ♦

Tom De Boeck, OCMW-raadslid sp.a Antwerpen
Wim Distelmans, professor palliatieve geneeskunde VUB
Jacinta De Roeck, gewezen senator en directeur HVV
Sven Gatz, Vlaams volksvertegenwoordiger en fractieleider Open Vld
Jean-Jacques De Gucht, Vlaams volksvertegenwoordiger Open Vld
Freya Piryns, senator Groen!

Staatshervorming en gezondheidszorg

Uit de pers vernemen we dat Elio Di Rupo als preformateur bereid was om 4 miljard aan bevoegdheden in de gezondheidszorg over te hevelen van het federale niveau naar de deelstaten en dat bemiddelaar Johan Vande Lanotte die som reduceerde tot 2,9 miljard.

Vermits België aan gezondheidszorg 10,2% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) besteedt en het BBP in het eerste kwartaal van 2010 338,8 miljard euro bedroeg, komen de hoger vermelde 4 miljard euro van Di Rupo overeen met ongeveer 12% van het totale budget voor gezondheidszorg. De 2,9 miljard van Vande Lanotte komen dan overeen met ongeveer 8% van dat budget.

Wij herinneren eraan dat het Vlaams Parlement in resolutie nr. 4 tot staatsher-

vorming op 3 maart 1999 besloot dat het volledige gezondheidsbeleid, dus 100%, moest overgeheveld worden naar de deelstaten; die eis werd herhaald door de drie daaropvolgende Vlaamse regeringen. Een van de argumenten is: de versnippering van bevoegdheden over verschillende beleidsniveaus tegengaan om het beleid efficiënter te maken, doch door de voorstellen van Di Rupo en Vande Lanotte neemt de versnippering nog toe.

Aan het ritme van Di Rupo en Vande Lanotte zal het nog 9 tot 12 staatshervormingen vergen en nog 36 tot 48 jaar (legislaturen van 4 jaar) duren vooraleer de volledige gezondheidszorg is overgeheveld naar de deelstaten. Houden zij ons voor gek? ♦

Aktiecomitee Vlaamse Sociale Zekerheid

Alternatief kritisch bekeken

Wanneer zal al het gezwans over het al dan niet werkzaam zijn van homeopathie eindelijk eens stoppen? Aan alle critici, *non-believers*, *skepp-tici* en tegenstanders, geef ik de volgende raad: laat voor eenmaal alle a priori's varen en behandel vingernagelschimmel (een zeer objectieveerbare en moeilijk te genezen aandoening) met het volgende homeopa-

thisch recept: verrukehl D6 druppels = trychophyton verrucosum (iedere morgen zeven druppels onder de tong). Dan zal duidelijk worden welke theoretische onzin er wordt uitgekraamd in verband met de leer van Hahnemann! ♦

Dr. Gery Pollet, huisarts in Houtave